

Haarlem

Gemeente Haarlem

Drs. Jur Botter, MPA.

Wethouder Wmo, Welzijn, Volksgezondheid, Cultuur en Vastgoed

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

aan de Leden van de commissie Samenleving

Datum 19 oktober 2017
Ons kenmerk 2017/480770
Contactpersoon M.Tijl
Doorkiesnummer 023 2114473
E-mail mtijl@haarlem.nl
Onderwerp Nadere invulling aanpak Right to Challenge

Geachte leden van de Commissie Samenleving ,

Op 13 juli bespraken wij in uw commissie de startnotitie 'Right to Challenge in het kader van de Wmo in Haarlem' (2017/287641).

U heeft daarbij aangegeven positief te staan tegenover het starten van een experiment waarbij we invulling gaan geven aan het Right to Challenge in Haarlem. Daarbij heeft u ook nadrukkelijk aandachtspunten en vraagstukken benoemd die hierbij betrokken moeten worden:

- Stel niet te veel voorwaarden vooraf en maar wees soepel bij het hanteren van richtlijnen, biedt daadwerkelijk ruimte en gelegenheid aan initiatieven om de uitdaging met de gemeente aan te gaan.
- Laat het niet alleen een mogelijkheid voor hoger opgeleiden zijn, maar biedt ook Haarlemmers uit de meer kwetsbare groepen een reële kans en ondersteuning bij het aangaan van een uitdaging.
- Hoe verhoudt het Right to Challenge zich tot de aanbestedingsregelgeving? En kan op alle typen aanbod uitgedaagd worden? Kan een challenge ook aanvullend op, in plaats van vervangend van bestaand aanbod zijn?
- En wat is er uiteindelijk nodig aan juridisch kader, bijvoorbeeld een verordening.

Met deze brief informeer ik u over de wijze waarop ik invulling wil gaan geven aan het experiment, waarbij de door u genoemde aandachtspunten en vragen nadrukkelijk betrokken zullen worden.

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden
Stadhuis, Grote Markt 2 Haarlem - Telefoon 14023

Haarlem

2

De aanpak ‘Haarlemse initiatieven dagen uit!’ als nadere uitwerking van een experiment

Na bespreking van de opinienota in de commissie, heb ik contact gehad met de Stichting Agora Europa. Stichting Agora Europa ondersteunt onder meer vernieuwing van de democratie, verbinding tussen burger en bestuur, en actief burgerschap.

Aansluitend op hun project ‘De uitdaging maakt de buurt’ heeft Agora een voorstel geschreven voor Haarlem: het project ‘Haarlemse initiatieven dagen uit!’. De aanpak is gericht op maatschappelijke initiatieven die meer zeggenschap en eigenaarschap nastreven over de taken en activiteiten die zij in het publieke domein verrichten en sluit aan op de ideeën over een experiment zoals die in de commissie zijn besproken. Ik wil met deze aanpak dan ook, met ondersteuning van de Stichting Agora, invulling gaan geven aan het experiment.

In het project ‘Haarlemse initiatieven dagen uit!’ wordt door de gemeente en initiatief nemende bewoners gewerkt aan het opstellen van een overeenkomst rond de initiatieven. Met het concretiseren van een aantal uitdagingen en het zo gezamenlijk vorm en inhoud geven van de randvoorwaarden, werken we dan toe naar een ‘Haarlemse’ aanpak en overeenkomst voor alle toekomstige initiatieven in Haarlem. De bedoeling is om hiermee te komen tot een algemeen verhaal over de manier waarop de gemeente Haarlem en initiatieven (‘challenges’ of uitdagingen) met elkaar omgaan.

Dit algemene verhaal kan vervolgens neerslaan in de vorm van een verordening op het Right to Challenge of in de vorm van een convenant of sociaal contract, waarin rechten en plichten van maatschappelijke initiatieven vastgelegd worden en aangegeven wordt welke publieke middelen en publieke taken de gemeente over kan en wil dragen en onder welke voorwaarden.

Dit verhaal zal zich – middels dit project – ook verankeren in de (gebiedsgerichte) werkwijze van de ambtelijke organisatie en de manier waarop ondersteuning aan initiatieven wordt gegeven. (‘protocol omgaan met maatschappelijke initiatieven’)

Aan de slag: concrete aanpak van ‘Haarlemse Initiatieven Dagen Uit’

We willen bij het experimenteren starten met drie initiatieven; initiatieven die al dusdanig ontwikkeld zijn dat zij er aan toe zijn om meer zeggenschap en eigenaarschap te verwerven¹. Deze initiatieven zijn toe aan het daadwerkelijk uitdagen van de gemeente. Zij hebben al draagvlak in de buurt en bij andere partijen en de gemeente. En zij zijn al geworteld en hebben een redelijk stevige interne organisatie.

Dat we voor het experimenteren starten met initiatieven die al enige stevigheid hebben, laat onverlet dat wij bij de verdere uitwerking tijdens het experiment betrekken dat ook (vooralsnog) minder sterke initiatieven en bewoners met de uiteindelijke aanpak in staat gesteld moeten worden een uitdaging te starten.

Voor het experimenteren benaderen we zelf gericht initiatiefnemers. De te ontwikkelen aanpak gaat er uiteraard van uit dat – te zijner tijd – initiatiefnemers zich zelf tot de gemeente wenden met een uitdaging.

Weliswaar is tot nog toe gesproken over het Right to Challenge in het kader van de Wmo, het sociaal domein betreffend: om te komen tot een gemeentebrede aanpak breiden we dit uit naar het totale gemeentelijke domein en gaan we ook experimenteren buiten het sociaal domein. Het voornemen is om te starten met twee initiatieven in het sociaal domein en een initiatief in het fysiek domein.

Onderdeel van het project is om vanaf het begin de stakeholders goed mee te nemen. Niet alleen de initiatiefnemers en ambtenaren, maar ook u als gemeenteraad wordt op meerdere momenten bij de ontwikkeling betrokken.

Als dan drie geschikte initiatieven bereid zijn om mee te doen in deze aanpak, gaan we als volgt te werk:

¹ Ervaringen met het ondersteunen van burgerinitiatieven elders in het land laten zien dat initiatieven veelal een ontwikkeling doormaken in drie fasen:

1. een startfase waarin het initiatief draagvlak verkrijgt in de buurt en bij andere partijen en de gemeente,
2. een doorgroefase waarin een initiatief een eigen (werk- en ontmoetings-) ruimte verkrijgt en een stevigere interne organisatie opbouwt,
3. een continuïteitsfase waarin een initiatief meer zeggenschap en eigenaarschap verwerft over de activiteiten en voorzieningen die het ontwikkelt in het publieke domein.

Haarlem

4

1. We inventariseren de specifieke vraagstukken en wensen bij de betrokken partijen: zowel rond de initiatieven als rond het experiment Right to Challenge.
2. Gezamenlijk (initiatieven en de gemeente Haarlem) stellen we de hoofdlijnen van het project 'Haarlemse Initiatieven Dagen Uit' op: wat zijn de ambities?
3. We stellen een gezamenlijke werkgroep in (initiatiefnemers en gemeente) op basis van gelijkwaardigheid (principe van co-creatie) voor het project. Hierbij wordt specifiek gemaakt welke ambtelijke ondersteuners daarin meedoen en (indien van toepassing) vertegenwoordigers van maatschappelijk middenveld-organisaties die publieke taken uitvoeren.
4. Er wordt een masterclass voor ambtelijke medewerkers gegeven.
5. In overleg kijkt de werkgroep hoe de initiatieven op welk deel van de publieke taken het Right to Challenge kunnen uitvoeren.
6. Onder verantwoordelijkheid van de werkgroep wordt onder meer inzicht gegeven in de gelden die binnen de relevante domeinen voor de initiatieven beschikbaar cq bestemd zijn en de wijze waarop deze eventueel gekoppeld kunnen worden aan een gebiedsagenda.
7. Gezamenlijk wordt geïnventariseerd onder welke voorwaarden deze gelden ter beschikking kunnen komen aan de bewoners in de buurten waar de initiatieven hun activiteiten ontplooiën (voorwaarden als verantwoording, transparantie, draagvlak, inclusie, etc)
8. Hiervoor wordt gezamenlijk een overeenkomst tussen de betrokken initiatieven en gemeente opgesteld om voor periode x te experimenteren met de uitdaging.
9. De (al dan niet uitgebreide) werkgroep stelt een overzicht op voor voorwaarden, maatregelen en afspraken die nodig zijn om de zeggenschap en eigenaarschap in Haarlem voor de toekomst te borgen (contouren van verordening / convenant, sociaal contract).
10. De opgedane ervaringen en lessen worden verder uitgewerkt, ook ten behoeve van andere initiatieven en op meerdere thema's en beleidsvelden.
11. De gemeenteraad wordt actief betrokken bij het verankeren van maatschappelijke initiatieven. Zo mogelijk leggen we de uitgangspunten voor een convenant voor aan de lijsttrekkers van Haarlem. De uitkomst daarvan kan de basis vormen voor een paragraaf over het Right to Challenge in het toekomstige coalitieakkoord.
12. Ambtelijk worden afspraken gemaakt over het goed implementeren van het Right to Challenge en het uitbouwen ervan tot een gebiedsgewijze ondersteuning van maatschappelijke initiatieven (protocol

Haarlem

5

maatschappelijke initiatieven).

13. Het vastleggen van intenties en afspraken in een convenant, sociaal contract tussen maatschappelijke initiatieven en het gemeentebestuur.
14. Het opstellen van een eindrapport en de (visuele) presentatie in een openbare bijeenkomst (mogelijk samen met andere gemeenten).

Het project heeft de duur van een jaar. Stichting Agora ondersteunt ook andere gemeenten bij vergelijkbare projecten: we kunnen daardoor met deze gemeenten onze ervaringen en vraagstukken uitwisselen en ook leren van elkaar. Op de daarvoor geëigende momenten zal worden gereflecteerd op de resultaten tot dan toe en – als daartoe aanleiding is – tot aanpassing van de aanpak dan wel definitieve implementatie van de ontwikkelde werkwijze.

Financiering van de aanpak ‘Haarlemse Initiatieven Dagen Uit’

Voor de financiering van de aanpak ‘Haarlemse Initiatieven Dagen Uit’ stel ik aan u voor om bij de behandeling van de Programmabegroting voor 2018 een bedrag van € 35.000 beschikbaar te stellen uit de € 2,0 miljoen extra budget voor transformatie sociaal domein.

Met vriendelijke groet,

Jur Botter